

3.5 Definíciók

1. Jogszabályok

- Bázeli egyezmény
- OECD-határozat

2. Hulladékkal kapcsolatos fogalmak

- Hulladék
- Veszélyes hulladék
- Hulladékkeverék
- „Zöldlistás” hulladék
- „Sárgalistás” hulladék

3. Hulladékgazdálkodási tevékenységet végzők

- Termelő
- Birtokos
- Gyűjtő (begyűjtő)
- Kereskedő
- Közvetítő
- Jávahagyott telephely vagy létesítmény

4. Hulladékkezelés:

- Ártalmatlanítás
- Hasznosítás

5. Nemzetközi hulladékszállítás

- a) Behozatal
- b) Kivitel
- c) Tranzit

6. A nemzetközi hulladékszállításban közvetlenül érintett felek:

- Címzett
- Bejelentő

7. Érintett országok

- Küldő ország
- Célország
- Tranzitország
- Egy ország nemzeti joghatósága alatt álló terület

8. Érintett hatóság(ok)

- Illetékes hatóság:
- A küldő ország illetékes hatósága
- A célország illetékes hatósága
- A tranzitország illetékes hatósága

9. Fuvarozás, szállítás

- Fuvarozás
- Szállítás
- Illegális szállítás

10. Vámhivatal:

- Közösségi kiviteli vámhivatal
- A Közösség területéről való kiléptetést végző vámhivatal
- A Közösség területére való beléptetést végző vámhivatal

1. Jogsabályok

- **Bázeli egyezmény:** a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának és ártalmatlanításának ellenőrzéséről szóló, 1989. március 22-i bázeli egyezmény;
- **OECD-határozat:** az OECD Tanácsának a hasznosításra szánt hulladék országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről szóló C(92)39 végleges határozatának felülvizsgálatáról szóló C(2001)107 végleges határozata.

2. Hulladékkal kapcsolatos fogalmak

- **Hulladék:** olyan anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles
- **Veszélyes hulladék:** olyan hulladék, amely rendelkezik a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK (2008. november 19.) irányelvének III. mellékletében felsorolt veszélyes tulajdonságok közül eggyel vagy többel;
- **Hulladékkeverék:** két- vagy többfajta hulladék szándékos vagy véletlen összekeveréséből származó hulladék, amely a III., IIIB., IV. és IVA. mellékletben nem egy kód alá tartozik. Az olyan hulladékszállítmány, amely két- vagy többfajta hulladékból áll, de ahol az egyes hulladékfajták egymástól el vannak különítve, nem hulladékkeverék;
- **„Zöldlistás” hulladékok:** A „zöldlistás” hulladékok olyan, az EK Rendelet III., IIIA. és IIIB. mellékletében felsorolt hulladékok, amelyek veszélyességi jellemzővel nem rendelkeznek;
- **„Sárga listás” hulladékok:** A „sárga listás” hulladékok az EK Rendelet IV., IVA mellékletében felsorolt hulladékok, illetve olyan hulladékok vagy hulladékkeverékek, amelyek egy bázeli kód alá sem sorolhatóak be.

3. Hulladékgazdálkodási tevékenységet végzők

- **Termelő:** akinek a tevékenysége során hulladék keletkezik („eredeti termelő”) és/vagy bárki, aki előkészítő feldolgozási folyamatot, keverést vagy egyéb olyan műveletet végez, ami ezen hulladék jellegében vagy összetételében változást eredményez („új termelő”);
- **Birtokos:** a hulladék termelője vagy az a természetes vagy jogi személy, akinek a hulladék a birtokában van;
- **Gyűjtő (EK R. Begyűjtő):** olyan gazdálkodó szervezet, amely a hulladékot a hulladékbirtokostól, illetve a hulladékgazdálkodási létesítményből összegyűjti, átveszi;
- **Kereskedő:** olyan vállalkozás, amely megbízóként jár el a hulladék megvásárlásánál és azt követő eladásánál, ideértve azokat a kereskedőket is, akik nem lesznek fizikailag ténylegesen a hulladék birtokosai;
- **Közvetítő:** olyan vállalkozás, amely mások nevében intézi a hulladék hasznosítását vagy ártalmatlanítását, ideértve azokat az közvetítőket is, amelyek nem lesznek fizikailag a hulladék birtokosai.

4. Hulladékkezelés:

- **Ártalmatlanítás:** minden olyan művelet, amely nem számít hasznosításnak, még akkor is, ha a művelet másodlagos jelleggel anyag- vagy energia visszanyerést eredményez. A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK (2008. november 19.) irányelvének I. melléklet tartalmazza az ártalmatlanítási műveletek nem kimerítő listáját;
- **Hasznosítás:** bármely művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy az ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse. A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK (2008. november 19.) irányelvének II. melléklet tartalmazza a hasznosítási műveletek nem kimerítő listáját.

5. Nemzetközi hulladékszállítás: minden, az országhatárt átlépő (export, import, tranzit) hulladékszállítás

- **Behozatal:** a hulladék bármely módon történő belépése a Közösség területére, kivéve a Közösségen át történő tranzitját;
- **Kivitel:** a hulladék bármely módon történő kilépése a Közösség területéről, kivéve a Közösségen át történő tranzitját;
- **Tranzit:** a hulladéknak egy vagy több, a küldő és célországtól eltérő országon történő átszállítása vagy tervezett átszállítása.

6. A nemzetközi hulladékszállításban közvetlenül érintett felek:

- a) **Címzett:** az a személy vagy vállalkozás, akihez vagy amelyhez a hulladékot hasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából elszállítják

b) **Bejelentő:**

- egy tagállamból származó szállítmány esetében, az az e tagállam joghatósága alá tartozó természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a hulladékot elszállítani vagy elszállíttatni szándékozik, és akire vagy amelyre a bejelentési kötelezettség vonatkozik. A bejelentő az alábbi felsorolás sorrendje szerint kiválasztott személy vagy testület:
 - i. az eredeti termelő; vagy
 - ii. az az engedéllyel rendelkező új termelő, aki a szállítást megelőzően hajt végre műveleteket; vagy
 - iii. az az engedéllyel rendelkező begyűjtő, aki a különböző kismennyiségű, azonos típusú, változó forrásokból begyűjtött hulladékból összeállítja a szállítmányt, amelynek kiindulási pontja egy meghatározott bejelentett helyen van; vagy
 - iv. az a nyilvántartásba vett kereskedő, akit az i., ii. és iii. pontban meghatározott elsődleges/eredeti termelő, új termelő vagy engedéllyel rendelkező begyűjtő írásban meghatalmazott, hogy mint bejelentő járjon el a nevében;
 - v. az a nyilvántartásba vett közvetítő, akit az i., ii. és iii. pontban meghatározott eredeti termelő, új termelő vagy engedéllyel rendelkező begyűjtő írásban meghatalmazott, hogy mint bejelentő járjon el a nevében;

- vi. amennyiben az i., ii., iii., iv., és adott esetben az v. pontban meghatározott személyek nem ismertek, vagy fizetéseképtelenek, a birtokos.

Abban az esetben, ha a iv. vagy v. alpontban meghatározott bejelentő nem teljesíti a 2225. cikkben megállapított visszavételi kötelezettségét, e visszavételi kötelezettség céljából a kereskedőt, vagy közvetítőt a nevében történő eljárásra felhatalmazó, az i., ii. és iii.

pontokban meghatározott eredeti termelőt, új termelőt vagy engedéllyel rendelkező begyűjtőt kell megfelelően bejelentőnek tekinteni. A iv. vagy v. pontban meghatározott kereskedő, vagy közvetítő által bejelentett illegális szállítás esetén a kereskedőt, vagy közvetítőt felhatalmazó, az i., ii. és iii. pontban meghatározott személyt e rendelet alkalmazásában bejelentőnek kell tekinteni;

- nem tagországból származó hulladéknak a Közösség területére történő behozatala vagy tranzitja esetében a küldő ország joghatósága alá tartozó következő természetes vagy jogi személyek valamelyike, aki a hulladékot szállítani, illetve szállíttatni kívánja, vagy szállította, illetve szállíttatta:
 - I. a küldő ország törvényei által kijelölt személy; vagy ha ilyen kijelölésre nem került sor;
 - II. a kivétel idején a hulladék birtokosa;

7. Érintett országok

- **Küldő ország:** bármely ország, ahonnan hulladék elszállítását tervezik vagy végzik;
- **Célország:** bármely ország, amelybe a hulladékok beszállítását tervezik vagy végzik hasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából, vagy ahol a hulladékot egy egyetlen ország nemzeti joghatósága alatt sem álló területen történő hasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából felrakták;
- **Tranzit ország:** bármely, a küldő államon vagy a rendeltetési államon kívüli állam, melynek területén keresztül hulladékok szállítását tervezik vagy végzik;
- **Egy ország nemzeti joghatósága alatt álló terület:** bármely szárazföldi vagy tengeri területet, amelyen egy állam a nemzetközi joggal összhangban az emberi egészség vagy a környezet védelme tekintetében közigazgatási vagy szabályozási hatáskört gyakorol;

8. Érintett hatóság(ok)

a) Illetékes hatóság:

- tagállam esetében, a tagállam által az EK Rendelet 53. cikknek megfelelően kijelölt szerv; vagy
- olyan nem tagállam esetében, amely a bázeli egyezményben részes fél, az ezen ország által az egyezmény alkalmazásában, annak 5. cikkével összhangban kijelölt illetékes hatóság; vagy
- bármely, az a) és b) pont alá nem tartozó ország esetében az érintett ország vagy régió által kijelölt illetékes hatóság, vagy ha ilyen kijelölésre nem került sor, az országnak, vagy adott esetben a régióknak, az a szabályozó hatósága, amely joghatósággal rendelkezik az esettől függően a hasznosításra vagy ártalmatlanításra szánt, illetve a tranzit hulladékszállítások felett;

b) **A küldő ország illetékes hatósága:** annak a területnek az illetékes hatósága, ahonnan a szállítmányt küldik, vagy küldeni kívánják;

c) **A célország illetékes hatósága:** annak a területnek az illetékes hatósága, ahová a szállítmányt küldik, vagy küldeni kívánják, vagy ahol a hulladékot egy egyetlen ország nemzeti

joghatósága alatt sem álló területen történő hasznosítás vagy ártalmatlanítás érdekében előzetesen felrakták;

- d) **A tranzitország illetékes hatósága:** a küldő, illetve a célországtól eltérő ország illetékes hatósága, a célország illetékes hatósága, amelyen keresztül a szállítmányt átszállítják, vagy át kívánják szállítani;

9. Fuvarozás, szállítás

- a) **Fuvarozás:** a hulladék közúti, vasúti, légi, tengeri vagy belföldi folyami úton történő fuvarozása;
- b) **Szállítás:** a hulladék hasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából történő fuvarozása, amelyet az alábbi területekre terveznek, vagy azokon történik:
- két ország között; vagy
 - egy ország és tengerentúli országok és területek, vagy más, az említett ország védelme alatt álló területek között; vagy
 - egy ország és egy olyan szárazföldi terület között, amely a nemzetközi jog alapján egyetlen országnak sem része; vagy
 - egy ország és az Antarktisz között; vagy
 - egy országból, bármely fent említett területen keresztül; vagy
 - egy országon belül, bármely fent említett területen keresztül, ha egy azonos országban kezdődik és végződik; vagy
 - egy ország joghatósága alatt sem álló földrajzi területről egy országba;
- c) **Illegális szállítás:** az olyan hulladékszállítás, amelyet úgy bonyolítanak le, hogy:
- nem jelentik be azt az e rendeletben előírt módon az összes érintett illetékes hatóságnak; vagy
 - az e rendeletben előírt módon az érintett illetékes hatóságok engedélye nélkül; vagy
 - az érintett illetékes hatóságok engedélyét hamisítással, megtevesztéssel vagy csalással szerzik meg; vagy
 - a bejelentőlapon vagy a kísérődokumentumban külön fel nem tüntetett módon történik; vagy
 - az közösségi vagy nemzetközi szabályokat sértő hasznosításhoz vagy ártalmatlanításhoz vezet; vagy
 - ellentétes az EK Rendelet 34., 36., 39., 40., 41. és 43. cikkel; vagy
 - amely az EK Rendelet 3. cikk (2) és (4) bekezdésében említett hulladékszállítással összefüggésben az alábbiak egyikéből ered:
 - i. a hulladékról kiderült, hogy a III, IIIA. vagy IIIB. mellékletben nem szerepel; vagy
 - ii. a 3. cikk (4) bekezdésének megsértése;
 - iii. a szállítás a VII. mellékletben szabályozott dokumentumban fel nem tüntetett módon történik.

10. Vámhivatal:

- a) **Közösségi kiviteli vámhivatal:** a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (1) 161. cikke (5) bekezdésének meghatározása szerinti vámhivatal;
- b) **A Közösség területéről való kiléptetést végző vámhivatal:** a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (2) 793. cikke (2) bekezdésének meghatározása szerinti vámhivatal;

- c) **A Közösség területére való beléptetést végző vámhivatal:** a 2913/92/EGK rendelet 38. cikke (1) bekezdése szerinti vámhivatal, amelyekhez a hulladékot a Közösség vámterületére beléptetés céljából be kell szállítani.